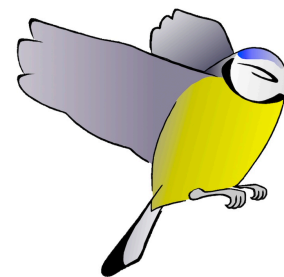

Talvine aialinnuvaatlus 2018

26.-28. jaanuaril toimunud tänavusel talvisel aialinnuvaatlusel osales **2386 linnusõpra 1691 paigast** üle Eesti. Nagu vaatluse nimele kohane, tehti 95% vaatlustest aedades, pea 5% parkides ja neljal juhul kalmistul.

TALVINE AIALINNUVAATLUS

Kolme vaatluspäeva jooksul loendati **54 635 lindu 64 liigist**. Vaatluskohas kohati keskmiselt 32 lindu ehk möödunud kaheksa aasta keskmisega võrreldes 8% vähem. Keskväärtus ehk mediaan oli pikaajalisest keskmisest 7% võrra madalam. Ligi pooltel linnuliikidel jäi nii kohtamissagedus kui keskmine isendite arv vaatluskohas möödunud kaheksa aasta keskmisest madalamaks.

Tabel 1. Talvise aialinnuvaatluse osalus ja tulemused aastatel 2010-2018.

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Linde	37046	30973	45686	65266	86652	70376	58297	57757	54635
Vaatluskohti	888	948	1439	1817	2353	1838	2000	1863	1691
Vaatlejaid	1072	1134	2050	2501	3449	2727	2799	2624	2386
Liike	62	58	54	61	60	63	64	64	64
Linde vaatluskohas:									
Aritmeetiline keskmine	43	33	32	36	37	38	29	31	32
Mediaan	33	27	26	31	30	29	24	24	26
Mood	24	15	12	15	20	19	13	14	19

Vaatlustulemuste peamiseks mõjutajaks saab taaskord pidada sooja ja lumevaest ilma. Mõnda aega enne ja kuu aega pärast vaatluspäevi on valitsenud tõeliselt talvised olud krõbedate külmade ja mõõduka lumega, kuid täpselt vaatluspäevade ajal oli sula. Linnud küllastavad toitmiskohti raskete ilmaoludega rohkem ja pehme ilmaga vähem, loendustulemused kajastavad aga lindude arvukust just toitmiskohtades - linde toideti tänavu 92% vaatluskohtades. Kümned vaatlejad andsid teada, et ei ole õige talve puudumise tõttu toitmist alustanudki. Rekordiliselt ülivaldav osa vaatlejatest märkis aga, et tänavuse vaatluse ajal küllastas aedu oluliselt vähem linde kui pakaseliste ja lumiste ilmadega. Emotsionaalselt valmistab tühi linnumaja kindlasti kerge pettumuse, kuid samas on see ometi positiivne märk sellest, et lindudel on säilinud võime iseseisvalt looduslike toiduvarudega hakkama saada ja soodsate olude korral ei sõltu nad lisatoitmisest. Erinevate aastate andmete analüüsil võetakse ka ilmaolusid arvesse.

Kõige arvukam linnuliik oli üheksandat aastat järjest ootuspäraselt rasvatihane, keda kohati 95% vaatluskohtades ja kes moodustasid neljandiku kõikide lindude koguarvust. Ülejäänud poodiumikohad olid mullusele sarnased - teise koha saavutas rohevint, kolmas oli põldvarblane. Kohtamissageduse arvestuses möödunud kaheksa aasta keskmisega võrreldes suuri langejaid ei olnud, usaldusväärse andmevalimiga liikidest langesid hakk (-21%) ja mitmendat aastat järjest muustrastas (-12%). Kohtamissagedus kasvas arvukatest liikidest teist aastat järjest puukoristajal (17%) ja salutihasel (24%).

Tavapärasest sagedamini kohtusid vaatlejad urvalindude, hallrästaste ja musttihastega, kõiki neid liike kohati 2-3 korda enamates kohtades kui tavaliselt. Vähearvukatest ja põnevatest liikidest vaadeldi tänavu kaheksat käblikut, viiete hallõgijat, kahte laanepüüd ja ühte hoburästast. Esmakordselt jõudis aialinnuvaatluse nimekirja üliharuldane talvituja mustpeapöösaliind. Röövlindudest külastas vaatluskohti peale tavapärase raudkulli (26 lindu), hiireviu (8), kanakulli (4) ja värbkaku (3) ühes kohas veel merikotkas.

Tänavust aasta lindu, metsist, ei kohatud üheski aias, kuid hullu metsise varasemast kohtamisest anti aialinnuvaatluse käigus teada 85 korral. Hullu metsise vaatluste kogumine ja palju muudki jätkub kogu aasta vältel, rohkem saab teada www.eoy.ee/metsis

Suur tänu kõikidele, kes leidsid tunni lindude heaks! Veel suurem tänu nendele kümnetele vaatlejatele, kes tegid vaatlusi mitmes erinevas kohas! Eriline tänu kuulub kõikidele õpetajatele ja juhendajatele, eriti Metsküla Algkooli õpetajad ja õpilased, Saaremaa Ühisgümnaasiumi õpilased Mart Mölderil eestvedamisel, Rakvere Põhikooli loodusringi õpilased 1.-8. klassini, Emmaste Põhikooli 4. klass, Jäneda Kooli 1. ja 2. klass, Viiratsi Kooli 1. klass, Aruheina Lasteaia rühm Väledad Sajajalgseid, Luunja Lasteaia Midrilindude rühm ja Märjamaa huviring Loodus õpetab!

Kümnes talvine aialinnuvaatlus toimub 25.-27. jaanuaril 2019.

Kokkuvõtte koostas Aarne Tuule, talvise aialinnuvaatluse koordinaator.

Lisainfo: talv@eoy.ee, 58002869,
www.eoy.ee/talv

Talvist aialinnuvaatlust korraldab Eesti Ornitoloogiaühing, toetab Keskkonnainvesteeringute Keskus.

Tabel 2. Talvisel aialinnuvaatlusel 2018 vaadeldud linnuliikide järjestus isendite koguarvu järgi.

N r	Liik	Isendite arv 2018	Kohtamis-paiku 2018	Kohtamis-sagedus 2010-2017	Kohtamis-sagedus 2018	Muutus 10-17 vs 18 (%)	Isendeid kohtamis-paigas 2010-2017	Isendeid kohtamis-paigas 2018	Muutus 10-17 vs 18 (is)
1	Rasvatihane	14608	1598	94,9%	94,5%	<1%	9,3	9,1	-0,2
2	Rohevint	6705	638	42,6%	37,7%	-11%	10,8	10,5	-0,3
3	Põldvarblane	5398	627	37,4%	37,1%	-1%	12,5	8,6	-3,9
4	Leevike	3043	588	33,7%	34,8%	3%	4,4	5,2	0,8
5	Koduvarblane	2925	415	25,7%	24,5%	-4%	8,0	7,0	-1,0
6	Sinitihane	2798	1118	61,6%	66,1%	7%	2,3	2,5	0,2
7	Hallvares	2362	678	40,4%	40,1%	-1%	4,0	3,5	-0,6
8	Hakk	1774	174	13,1%	10,3%	-21%	7,9	10,2	2,3
9	Salu- e sootihane	1403	530	25,3%	31,3%	24%	2,7	2,6	-0,1
10	Puukoristaja	1391	730	37,0%	43,2%	17%	1,7	1,9	0,2
11	Harakas	1319	621	35,9%	36,7%	2%	2,2	2,1	0,0
12	Urvalind	1301	155	4,6%	9,2%	100%	9,7	8,4	-1,3
13	Musträstas	1064	476	32,0%	28,1%	-12%	2,1	2,2	0,1
14	Pasknäär	1023	478	28,2%	28,3%	<1%	3,0	2,1	-0,8
15	Põhjatihane	986	395	21,9%	23,4%	7%	2,6	2,5	0,0
16	Kodutuvi	946	182	11,6%	10,8%	-7%	5,8	5,2	-0,6
17	Siidisaba	606	44	2,1%	2,6%	23%	13,0	13,8	0,8
18	Suur-kirjurähn	552	429	28,6%	25,4%	-11%	1,3	1,3	0,0
19	Siisike	452	64	3,6%	3,8%	6%	8,3	7,1	-1,3
20	Hallrästas	378	181	4,9%	10,7%	119%	2,8	2,1	-0,7
21	Sinikael-part	371	14	1,4%	0,8%	-39%	19,9	26,5	6,6
	<i>Määramata lind</i>	344	70	2,9%	4,1%	44%	5,1	4,9	-0,2
22	Metsvint	336	109	6,7%	6,4%	-4%	3,0	3,1	0,1
23	Musttihane	336	175	3,8%	10,3%	176%	1,7	1,9	0,3
24	Talvike	257	52	7,1%	3,1%	-57%	8,8	4,9	-3,9
25	Tutt-tihane	202	134	8,2%	7,9%	-3%	1,7	1,5	-0,2
26	Kanepilind	193	16	0,4%	0,9%	>100%	10,0	12,1	2,1
27	Ronk	150	79	4,1%	4,7%	13%	2,1	1,9	-0,2
28	Põhjavint	139	53	2,0%	3,1%	58%	2,3	2,6	0,3
29	Ohakalind	116	16	2,0%	0,9%	-52%	4,5	7,3	2,8
30	Sabatihane	109	22	1,2%	1,3%	8%	3,9	5,0	1,1
31	Höbekajakas	107	40	1,6%	2,4%	49%	4,3	2,7	-1,6
32	Hallpea-rähn	105	84	5,0%	5,0%	0%	1,2	1,3	0,0
33	Väike-kirjurähn	100	92	5,8%	5,4%	-7%	1,1	1,1	0,0
34	Nurmkana	99	13	1,8%	0,8%	-57%	7,7	7,6	-0,1
35	Kalakajakas	82	24	0,7%	1,4%	96%	3,4	3,4	0,0
36	Suurnokk	76	50	3,2%	3,0%	-8%	1,6	1,5	-0,1
37	Kuldnokk	67	13	1,0%	0,8%	-21%	3,8	5,2	1,4
38	Künnivares	52	25	1,4%	1,5%	5%	2,7	2,1	-0,6
39	Porr	47	43	2,0%	2,5%	25%	1,2	1,1	-0,1
	<i>Määramata kirjurähn</i>	45	40	2,3%	2,4%	1%	1,2	1,1	-0,1

Nr	Liik	Isendite arv 2018	Kohtamis-paiku 2018	Kohtamis-sagedus 2010-2017	Kohtamis-sagedus 2018	Muutus 10-17 vs 18 (%)	Isendeid kohtamis-paigas 2010-2017	Isendeid kohtamis-paigas 2018	Muutus 10-17 vs 18 (is)
40	Pöialpoiss	28	13	0,6%	0,8%	19%	2,0	2,2	0,2
41	Raudkull	26	26	3,7%	1,5%	-58%	1,0	1,0	0,0
42	Tamme-kirjurähn	24	20	0,7%	1,2%	70%	1,2	1,2	0,0
43	Kaelus-turteltuvi	19	12	0,4%	0,7%	96%	2,0	1,6	-0,4
44	Kaelustuvi	18	9	0,2%	0,5%	>100%	1,8	2,0	0,2
45	Punarind	16	14	1,7%	0,8%	-51%	1,3	1,2	-0,1
46	Hallhaigur	15	4	0,1%	0,2%	>100%	1,0	3,8	2,8
47	Kühmnokk-luik	15	4	0,0%	0,2%	>100%	4,3	3,8	-0,6
48	Musträhn	14	13	0,9%	0,8%	-13%	1,2	1,1	-0,1
	<i>Määramata kulliline</i>	12	11	1,4%	0,7%	-52%	1,0	1,1	0,0
49	Sõtkas	10	3	0,0%	0,2%	>100%	1,0	3,3	2,3
50	Hiireviu	8	8	0,7%	0,5%	-27%	1,1	1,0	-0,1
51	Jääkoskel	8	1	0,0%	0,1%	>100%	4,0	8,0	4,0
52	Kuuse-käbilind	8	3	0,1%	0,2%	49%	1,4	2,7	1,2
53	Käblik	8	6	0,2%	0,4%	>100%	1,1	1,3	0,3
54	Naerukajakas	7	4	0,3%	0,2%	-16%	3,1	1,8	-1,3
55	Valgeselg-kirjurähn	7	6	0,3%	0,4%	5%	1,1	1,2	0,1
56	Hallõgija	5	3	0,4%	0,2%	-57%	1,1	1,7	0,6
57	Mänsak	5	4	0,2%	0,2%	-5%	1,1	1,3	0,1
58	Kanakull	4	4	0,6%	0,2%	-62%	1,1	1,0	-0,1
59	Hangelind	3	2	0,1%	0,1%	-6%	6,0	1,5	-4,5
60	Värbkakk	3	3	0,3%	0,2%	-31%	1,0	1,0	0,0
61	Laanepüü	2	1	0,0%	0,1%	>100%	1,0	2,0	1,0
62	Hoburästas	1	1	0,0%	0,1%	>100%	0,0	1,0	1,0
63	Merikotkas	1	1	0,1%	0,1%	4%	1,1	1,0	-0,1
64	Mustpea-põõsalind	1	1	0,0%	0,1%	>100%	0,0	1,0	1,0

Tabel 3. Talvise aialinnuvaatluse 2018 osalus maakonniti.

Nr	Maakond	Linde	Vaatluskohti	Vaatlejaid	Vaatlejate osakaal elanikkonnast (%)
1	Harju maakond	11829	433	585	0,10%
2	Hiiu maakond	1108	34	57	0,59%
3	Ida-Viru maakond	2070	60	73	0,05%
4	Jõgeva maakond	2442	64	93	0,31%
5	Järva maakond	2304	62	79	0,25%
6	Lääne maakond	1353	49	70	0,33%
7	Lääne-Viru maakond	4727	136	218	0,36%
8	Põlva maakond	2332	84	101	0,39%
9	Pärnu maakond	5327	159	234	0,27%
10	Rapla maakond	2852	72	114	0,34%
11	Saare maakond	2212	91	109	0,32%
12	Tartu maakond	7187	212	321	0,21%
13	Valga maakond	2271	62	80	0,27%
14	Viljandi maakond	3540	96	133	0,28%
15	Võru maakond	2784	77	102	0,28%